

SĂMĂNĂTORUL

REVISTĂ SĂPTĂMÂNALĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
R-dul Academiei, 3,
BUCUREȘTI

ABONAMENTUL ANUAL

In țară	10 lei
In străinătate	12 >

DOUĂ FLORI

- Ce faci acolo, Zorico ?
- Samân flori, mămăică !
- Da de unde ai luat sămânță, tâlhăroaică ?
- Nu mămăică,—îs de cele de care ai svârlit mata eri când ai sămănat.
- Să nu strici ceva pe acolo !
- Nu stric nica.

«Mâncate-ar norocul !» zise mama în gândul ei, și intră în casă ; iar Zorica își reîncepeu îndeletnicirea mai bucuroasă pentrucă năocărât-o mămăica și pentrucă are să aibă și ea floricele ca a mămăicăi, ba mai frumoase încă. D'apoi când au să înflorească, n'are să lase pe nimeni să rupă din ele, căci doar sunt ale ei, că deacă eatele-a pus în pământ.

Și tot vorbind, și tot scormonind pământul, a făcut un strătuleț ca și al mămăicăi dar mai mititel, pentrucă și ea îi mititică.

A frecat apoi țărna cu palmele ei miciute, cum a văzut că a făcut și mămăica, a netezit strătulețul frumos cu o scândurică, apoi încetișor a desfăcut petecuța cu sămâncioară și pic, pic câte o sămânță ici-colea. Cu degețelul le-a impins pe fiecare în fundul țărnei, cum a făcut și mămăica, a netezit din nou cu scândurica să se acopere găurelele, a așezat un spinisor de-asupra pentru ca să nu râcăe găinele și să-i risipească stratul. Găfăia când isprăvise, aşa de strașnic dăduse zor la treabă. A dat fuga la fântână și acolo în ciubărul cu apă și-a spălat mânuștele mult, mult. S'a întors iarăși, s'a mai uitat la strătișor, a mai ciupit de prin prejur paele și crenguțele uscate și le-a aruncat peste gard. A mai privit mândră o bucată de vreme cu mânuștele la spate, apoi săltând și cântând a dat fuga în casă să vadă ce face mămăica. De abia intrată în casă s'a uitat innapoi pe fereastră, să vadă dacă nu cumva s'au dus găini la strat în urma ei.

- Ce faci, mămăică ?
- Cos, draga mamei !
- Cui coși, mămăică ?
- Tie o pestelcuță ca să nu murdărești rochiță ; iaca ce te-ai făcut numai țărna și apă,—ăăăă că murdară mai ești.

Zorica se posomorî și văzând că mama n'are gust de vorbă, se sui pe

pat la spatele ei. Se mai uită la rochița murdară și la degetele încrețite și supte de apă. După câtva timp începu să căște. Se lăsa încet pe pernă și adormi. Când s'a trezit, a alergat la fereastră să vadă dacă nu scoiciorască găinele stratul. Afără însă era noapte și nu se vedea nimic. Sa se ducă până acolo, și era urât.

— Mămăică, da găinele nu umblă prin grădină?

— Găinele dorm mamă, da ce întrebi de ele?

— Să nu strice stratul cu flori.

— Nu mamă, nu îl strică, nu te teme.

S'a mai întins, a mări căscat, s'a mai uitat iar pe fereastră și îi era necaz că nu se vede.

— Oare au început să răsără florile mămăică?

— Mai târziu puiule, mai târziu, peste o săptămână.

N'a mai zis nimica și în noaptea aceia au muncit-o fel de fel de gânduri și visuri copilărești.

A doua zi cum s'a sculat, întăi s'a dus la strătuleț. Avea o bucurie nespusă de mare și un gust de vorbă, că nu mai slăbia pe biata mamă-sa din povestiri de visuri și întrebări.

Ba că a visat că niște băieți răi au aruncat din drum cu petre în stratul ei, ba că cloșca risipise tot stratul și când a dat s'o alunge ea s'a repezit s'o ciupească și ea nu putea fugi de loc, ba că florile ei nu răsărise de loc, pe când a mamei era atât de frumoase și par că le turna apă și îi părea rău că a ei nu răsărise și căte și mai căte năzbătii de noapte.

Peste două săptămâni când mama Zoricăi smulgea buruenile de printre flori și Zorica a plinit pe ale ei. Însă dintre toate semințele, una singură răsărise. Pe aceia Zorica nu o părăsea toată ziua. Când mama ei uda florile și ea uda pe a ei. Mereu îi canta și o măngâia, îi făcea gărduț împrejur, îi lega cordele roșii da să nu se dioache și cu greu se deslipea de dânsa. Nu lăsa pe nimeni să se apropie, sau să treacă pe lângă floarea ei.

Când se întâmpla să se fi rătăcit pe acolo vre-o găină, vre-un puiu, ori alt ceva, era vai și amar. Cu bulgări, cu petre, cu surcele, cu ce-i cădea la mână, svărlea după bietele păsări, cari fugneau speriate mai mult de gălăgia ce făcea, ascunzându-se sărmanele ca de uliu. Iar mama auzind râdea pe înfundate de felul cum ocăra mititică.

Făcuse acum floarea un bobocel și fetița aștepta nerăbdătoare să înflorească. Îi turna tot mai des apă, ca doar va înflori mai înainte ca ale mamei.

Intr'o dimineață, când mama Zoricăi așeza prin casă, aude un țipăt și un vaet afară, de nu și dădea seamă biata femee ce se întâmplase. Intr'un suflet a fost lângă Zorica.

— Ce plângi draga mamei, ce ai pătit?

Incepu să spue ceva printre plâns, dar nimic nu se înțelegea. Mama se uită prin prejur și văzu floarea veștejită, culcată la pământ cu bobocelul și frunzișoarele sbârcite; iar Zorica plângă înneccându-se în suspinuri.

— De astă plângi tu proasto?! Ii zise în glumă mama. Pentru că s'a

veștejit floarea? Nu-i nimica, puicuță, las că-ți dă mama mai multe, uite ce de flori are mama și mai frumoase, toate și le dă mama ție. Nu plângemămucă, nu plâng că nu-i frumos să plângi tu fată mare pentru o buruiană.

O luă în brațe și cu șorțul îi șterse lacramile. Nu șade frumos să plângi, că te aud vecinii și oamenii care trec pe drum, nu mai plângemămucă!!

Zorica plângea și mai cu foc. Se smucea din brațele mamei și cu mânuțele se trăgea spre floare. Mama crezând că o cere, o puse jos și mânăgâind-o pe căpșor îi zise: «Ia să ședem frumos colea să vedem de ce s'a veștejit, — și nu mai plâng, puică!»

O clipă Zorica par că se mai dămolise din plâns și cu ochii urmărea băgătoare de seamă cea ce făcea mama. A smuls florica incetisor din pământ și ce să vădă? Rădăcina era retezată de un vermușor rău făcător.

— Aaaardă-l focul de verme să-l ardă, iată cum a mâncaț floarea fetei! Las că are să-l omoare mama, are să-l spânzure mama și are să-l pue pe foc.

Dar Zorica se porni iarăși pe plâns, tot mai tare. De geaba o măngâia mama și îi dădea toate florile ei din grădinuță, de geaba îi spunea că nu-i frumos să plângă ea fată mare, că o s'o doară capul de atâta plâns, toate erau în zadar. Nimic nu făceau toate florile mamei pentru florica ei.

A plâns aşa timp îndelungat.

Pe obrajii ei înroșiți se cunoșteau urmele şuroaelor de lacrămi. Oftat după oftat scotea din adâncul peptului, urmat de suspinuri grele și sughițuri scurte. A rămas o vreme aşa gânditoare, cu ochii pironiți, având pe față ei zugrăvită o milă și o induioșare fără margini. Deodată a tresărit că și cum și-ar fi adus aminte de ceva, a aruncat o privire îngrijorată împrejur și a văzut pe mamă la poartă venind spre dânsa. Ea nu băgăse de seamă că rămăsesese singură; se sculă repede și par că rușinată de ceva, se aprobia incet de mămăica. A luat-o de mânuță și incetisor au intrat în casă.

Într-un târziu se jeli că o dăore capul.

— Nu-i nimica, las că-ți trece, puică, n'ar fi trebuit să plângi pentru o buruiană, hai de te culcă.

Zorica n'a zis nimic, numai a oftat adânc.

Cum a pus capul pe pernă și adormit. Vedea pe stratul ei o mulțime de flori frumoase și la mijloc una maaaare, mare și mai frumoasă decât toate. De odată vine un flutur negru și se așeză pe floarea cea mare și cu o gură uricioasă începe să rupă din petalele roșii ale floarei. Ea se repezi să alunge fluturele și tocmai când să dea în el, își luă sborul. În același timp de sub floare ești un verme urât și fioros ca un șarpe și se repezi la ea să o apuce de mână. O spaimă o cuprinse și începu să tipă. Mama alergă la dânsa.

— Șarpele, șarpele mămăică, mă mușcă șarpele valeeeu!!!

Și tipă cât putea de tare. Cu mare greu a domolit-o din plânsul și spaimă ce o cuprinse, mânăgâind-o că a visat și nu-i nimica. De aici înainte n'au mai fost zile tihnite, nici pentru ea nici pentru mama ei.

Durerea de cap crescuse, era roșă ca jăratecul, o mai cuprinseră niște ferbințeli, nu avea poftă de mâncare, setea o făcea să sufere cumplit. Cum adormea puțin visa visuri înfricoșătoare, începea să țipe, să strige și pe urmă se punea pe plâns. Începuse a aiura prin somn, spunând că o chiamă tătăica să-i dea floricele.

Dela o vreme n'a mai putut vorbi, făcea numai semne din mâni, nu suferea pe nimeni în jurul ei, gema înădușit și nu putea dormi de loc. Mama stătea numai la capul ei, o mânăgâia, și spunea de toate și în tot felul, dar degeaba. Atâtă grija și supărare era pe biata femee, că nici de masă, nici de odihnă nu mai înțelegea nimic.

Trecuse o săptămână și nici o rază de nădejde pentru îndreptare nu se arăta; ba încă și era mai rău, cu toate că făcuse tot ce o sfătuise și o învățase alte femei din sat. Își aducea aminte că anul trecut pe această vreme aceiași măhnire o stăpânea. Simțea cu acelaș suflet aceiași durere, când a petrecut pe vecie la ultimul locaș pe scumpul ei soț. Un fer înroșit par că și trecuse prin inimă, când Zorica a spus că o chiamă tată-său să-i dea flori. De n'ar prăpădi-o și pe dânsa. Ce mângăere și va mai rămâne pe lumea aceasta plină de necazuri și suferință?

Ce ajutor și rămâne ei pentru noianul de greutăți în rămășița vieții și mai ales la bătrânețe, de o va perde și pe dânsa, singurul sprijin ce îl să dăduia. Si pentru ce s'a înbolnăvit mititică?

Din nimica toată; pentru un fleac de floare, pentru o buruiană. A plâns prea mult și asta i-a făcut rău. De n'as prăpădi-o!!!. Ce mă fac eu fără dânsa?! Puicuța mămăicăi!... Odorul mamei, îngerașul mămăicăi îngeraș!!

Se vedea singură biata femee și începu a plânge și a se frâmânta, neștiind ce să facă și cum să facă să fie bine. Se gândeau fel și chip, însă n'avea nici o putere. Pe cine să cheme ea, pe cine să întrebe, cu cine să se sfătuască, ce să facă?? Ea e singură și nu se poate deslipi de lângă dânsa; de trimis, n'are pe cine trimite. Vecinii nu sunt pe acasă și apoi nu-s aşa de aproape. Dacă n'o lasa să samene flori acolo, poate nu se întâmpla aşa. Ardă-le focu de flori să le ardă.

Un gemăt lung și înădușit urmat de un sughiț ascuțit, a făcut-o să tresără din gândurile ce o abătuse. A pus mâna repede pe mânuța Zoricăi și a rămas înlemnită când a simțit-o rece și pe fată fără suflare.

A început a se boci, a se smulge de cap, a țipa desperată isbindu-se de toate ce îi stăteau în cale, blâstămându-se și rupându-și cămașa dela sân. Se repezi la fetiță fără viață și o sărută cu o lăcomie sălbatică. O lăua în brațe, o striga, o ruga să răspundă, să vorbească, o scutura să-și vină în simțire, dar în zadar erau toate sfotările.

«Am prăpădiiiiit-o, păcătoasa de mine, am prăpădit-o»,—zicea aprinzând lumânarea și cu tămâe a eșit încunjurând casa și bocind de se răsuna satul. Isprăvind tămâarea de trei ori de jur împrejur, a intrat în casă și după dânsa alte femei care cum le apucase vremea, venite într'o suflare la auzul bocetului ei. «Am scăpat-o mămucă, am scăpat-o fără lumânare».

Și se porni într'un plâns atât de sfășietor, că nici una dintre femeile venite nu se putură ținea să nu plângă de milă și de jale. Pe patul din fundul casei, Zorica sta în nesimțire aşa cum o lăsase; cu căpușorul apăcat pe un umăr, cu părul împrăștiat pe pernă, câteva șubițe îi acoperneau un ochișor pe jumătate deschis. Gurița deschisă puțin, părea că zice: mămăică! Cu piciorușele întinse, cu o mânuță pe pept și cealaltă în lături. Roșața de pe față pierise. Era galbenă-albue.

Au scăldat-o, au îmbrăcat-o în haine noi și au așezat-o pe o măsuță în mijlocul casei, cu mânuțele cruciș pe piept și o iconiță deasupra. De jur împrejur au pus o mulțime de flori și câteva sfeșnice cu lumânări aprinse. S-au început apoi pregătirile celelalte în mare liniste.

A treia zi clopotul bisericuței din cimitirul satului, suna jalnic într'o limbă. Pe drumul îngust ce urca dealul spre locul odihnei liniștite, o mare mulțime cu cruci, sfeșnice și prapur înaintea ei și preotul îmbrăcat în odăjdiile de înmormântare,—suia spre cimitir. Intr'o cutiuță neagră cu cruciuliți albe pe dânsa și împodobită cu coronițe de flori, se zărea față mică și palidă, suptă de plâns și de boală a Zoricăi.

Patru fete o duceau în pas cadențat pe umerile lor. În urmă abia tînându-se pe picioare, mama Zoricăi, în haine negre, cu părul despletit, cu față între palme, nu-și mai putea opri plânsul, nici suspinele ce-i sguduiau peptul. Când au scoborât sicriul în groapă și a început să sună țârna pe capacul lui, cu vocea răgușită, stinsă aproape, cu inima zdrobită de durere, nemângâiaata mamă, a repetat :

«Floricica mamei floricică!...»

N. RALEANU.

O D A T Ă...

○ casă mare și frumoasă
Era odată 'n colțul străzii;
Avea perdele de mătăsă
Ș'un parc în mijlocul ogrăzii.

Un cerșetor slătăea'ngîreg anul
Lângă păretele din stradă
Si se trudea mereu, sărmanul,
Să-și strângă zdrențele grămadă.

Azi am trecut pe aceiaș stradă:
Nici cerșetor, nici casa mare;
Ruinile slăteau grămadă,
Cel cerșetor, unde-o fi oare?

V. POIANĂ.

FRAGMENT

(După Valère Gille; «Ce n'était qu'un rêve»).

*Ce dulce surâs umple boltă senină,
 Pădure și luncă și vale !
 În sbor fluturând, primăvara divină
 Plutește ca visul pe cale ;
 Sglobii ciripiiri, fermecate de soare
 Răsună'n pădurile vii ;
 Surâd iar corole albastre de floare
 Sub frunze ca ochi de copii.
 Cu vântul pornește din zarea senină,
 Si fruntea-mi atinge din zbor ;
 Smarald al privirei e frunza 'n lumină,
 Pe mușchiu simt pasu-i ușor ;
 Alunecă Bucătării Uniunii de la Cluj 'n vânt, mă ajunge, mă chiamă,
 Răsunetul veseliei guri,
 Si mâna-i de raze timide pe umeri
 Alunecă 'ncet din păduri.
 Imi tremură inima 'n doru-i să sboare
 Pe 'ntindere-albastră senină,
 O stea depărtată și albă din zare
 S'atingă din sbor prin lumină ;
 Intreg să mă pierd în făpturile firii,
 In frunze, în apă, în floare,
 In cântec de păsări, în calde miresme
 Din nou să găsesc intrupare.*

ADRIANA BUZOIANU.

PRIVELIȘTI RĂZLEȚE

— AMINTIRILE UNEI CĂLĂTORII PRIN ARDEAL —

Avrig, 25 August 1905.

Sapte ceasuri seara.

Astăzi n'am putut ieși nicăiurea, căci ploaia nu m'a îngăduit. Am stat mereu în casă plimbându-mă fără pic de astămpăr dintr'un colț într'altul. Cu neputință de citit: cărțile aduse în vederea ceasurilor de plictiseală, stau grămadă pe cea mai prăfuită poliță a firidei, supt perdeaua ingălbenează de vechime. M'aș gândi la ceva și parcă mi-e silă să trezesc mintea din amorteală, m'aș lungi să dorm, însă mi-e teamă ca nu cumva să mă prigonească urîtul și'n somn. Niciodată n'am crezut că nemîșcarea silită poate îndobitoi astfel pe cineva. Din lăuntrul meu nu mai scăpare nici o scânteie de viață proaspătă; m'am învechit ca un moșneag bătrân de multe veacuri; nimic nu mă inviorează, toate cugetele, toate amintirile și-au pierdut față, vioiciunea, strălucirea, — o brumă cenușie s'a coborât asupra cuprinsului meu sufletesc, — iar împrejurimile nu făgăduiesc nici o bucurie: ulița e goală de lume, grădina casei umedă până la cel mai plăpând firicel de iarbă, zările s'au închis cu văluri de ceată, care vermuesc leneș pe dealurile vecine. S'a făcut frig în odaie; scândura lavitei de lângă părere strălucește mai mult ca de obiceiu; în ea parcă se oglindesc geros toate lucrurile din apropiere... dar, ce s'aude? Tropoiala grabnic al unui om, care și scutură cismele în pragul tindei. Slavă Domnului! Badea Gore vine de la câmp, muiat până la piele... și-a proptit coasa de tocul ușii, — acuma intră.

Nouă ceasuri.

Am stat împreună lângă vatră. Din jeraticul spuzit al fociului, se ridică sfios în lumina jumătățită a odăei o strălucire gălbue, tremurătoare, și cărămizile afumate ale cotonoului căpătau răsfrângeri de marmură în jocul de umbră și lumină. Cu poveștile badei Gore am uitat și ploaie și pustietate și tot. Mi-a înșirat el multe din vremea când era la «cătănie» și apoi de mai târziu când a venit iarăși în sat și a slujit popei șapte ani de zile. Am ascultat bucuros pătaniiile hazlii de la horă și de la șezătorile celor mai cu stare dintre săteni; certurile înverșunate cu pădurarul de pe atunci, drumurile primejdioase de iarnă la Sibiu, sau chiar mai departe până la Făgăraș, în bătaia viforului cu zăpadă și în groazele urletelor de lupi, —

*

toate amintirile mari și mici ale unei vieți de aproape cincizeci de ani, cu întunecimi de năcazuri și cu scânteieri de bucurie, veniră să învioreze ceasul pe care l-am petrecut amândoi în aşteptarea cinei.

*26 August 1905.
Orele două noaptea.*

Noapte senină și tăcere ca într'un somn fără vise. Avrigul doarme cufundat în apele de argint ale lunii, care strălucescă așa de puternic în cât rojurile stelelor tremurătoare au pălit, s'au șters aproape cu totul de pe bolta cerească. Cuprinsul întreg e un basm orbitor, lumină multă plutește în valuri liniștite pe tot largul pământului, domnia biruitoare a razelor poate reaminti ceasul de noapte al schimbării la față; numai posomorita veghe a Carpaților dela miazați intristeaază vederea.

*26 August 1905
4 ceasuri după amiazi.*

Pe drum către Sebeșul vărului meu, părintele D.* La plecarea din Avrig soarele bătea ferbinte din față și pulberea dogorită ne'nvăluia ca o pânză de foc, la fiecare adiere mai întăritată a vântului. Acum picură o ploaie liniștită, praful îngreuiat da umezeală căptușește obezile roților și nu mai zboară prin aer. Cui tot cenușul văzduhului plin de nori, vederile se deschid mai curate, mai adânci către coastele de aramă ale Carpaților și către podișul încrețit de culmi deluroase, care se desfășură le miaza-noapte peste Olt. Imprejurimea tace; nici o altă căruță pe drum, nici un cosaș în islazul de-alătura drumului, nici măcar o singură turmă în poiana care se deslușește așa de bine pe munte sub tâmpla Negoiului semet. Suntem ca și la noi acasă, la fiecare cotitură ne întămpină câte o priveliște binecunoscută: satul din apropiere, cu biserică lui împresurată de pomi, rîulețul care ne tăie calea trimițând printre bolovanii albiei o șuviță de apă primenă, poteca șerpuită, care se pierde în hătișurile de tufani ale munțelui, — toate sunt ale noastre: le stăpânim, ne bucurăm de ele cu dreptul amintirilor, care se desfac de pretutindeni, stolesc în zbor pacinic și ne înconjură, ca niște prieteni vechi.

ceasul 12 și jumătate noaptea.

Am petrecut până târziu la masa părintelui D. Preoteasa, o femeie de toată frumusețea și nemaipomenit de vânjoasă pentru vârstă ei de mamă și bunică, — nu-și găsea loc de bucuria venirei noastre; cât am stat la cină ea nu s'a odihnit. Căuta să ne mulțumească și

a isbutit ca nimeni altul. Casa, curtea, bucătăria tremurau parcă de pasul ei grăbit, poruncile cădeau ploaie pe capul servitorimei care forfotea mai-mai zăpăcitară, felurile de bucate, cănile cu vin, farsuriile cu plăcinte, se tot schimbau pe masă și noi abia puteam prididi mânăcarea și băutura. Bătrânul e un om pe care începi a-l iubi de cum îl vezi: preot, soț, tată și fruntaș al satului; o fire bărbătească, veselă până la scânteiere și cu toate acestea plină de bunătate. Astăzi a binecuvântat masa, ne-a silit cu vorba să mâncăm, ne-a dat părintește pildă înfulecând și el de istov, și ne-a înveselit cu povești glu-mețe dela mitropolia sibiană. Când ne-am ridicat, bătuse miezul nopții de cincisprezece minute. Acuma se odihnesc toți;—închei și eu cu aceste câteva rânduri...

27 August 1905.
orele unsprezece dimineața.

Din căpătaiul satului Sebeș, către munte, se deschide privirilor un podiș, care înaintează tot mai adânc printre malurile prăpăstioase ale văei și se perde în cotiturile gâtlejului de văgăună. De-o parte și de alta, culmile scăzute ale celor din urmă dealuri, în fund păretele uriaș al Carpaților, cu brâul de păduri până la jumătatea înălțimii lui, cu vârful cenușiu al Negoiului dominind măreț asupra vecinătății largi, de supt pologul cerului albastru. Pe albia de bolovani curge spumegând apa Sebeșului; la eșirea din strâmforile munților o cădere sgomotoasă de valuri leagănă pacea dimineții în farmecul sălbăteciei de vuet, ca un cântec isvorit din pustietatea cine știe cărei poeni pierdute colo sus, în mijlocul brădetului. Soarele-și trimete lumină peste sărbătoarească priveliște a ținutului de munte,—râul seamănă cu o năvală de argint în clocote, până mai aproape de sat, unde sbuciumul apelor se potolește, clăbucii de spumă pier în limpeza mea de cleștar a undei neturburate. Matca se lărgește în chipul unui scoc de moară, la fund pietricelele curate ca fildeșul, ca mărgăritarul, albesc tremurător și printre ele peștișori sglobii se furiosează iute ca niște fiori de curcubeu. Pe maluri, colțul neted al câmpului care se isprăvește aici, supt poalele munților. E încă umezală, iarba e fragedă, în ciuda toamnei care se apropie totuși, destăinuindu-se chiar în frunzișul pe jumătate veșted al pometului de colo. Bivoli pasc răsfirați pe întinsul pajisetii, noi trecem tocmai prin mijlocul lor și capetele cutezătoare se ridică unul câte unul, ne mai pomenit de frumoase, cu podoaba coarnelor în sfredel, cu scăpărăturile de foc ale ochilor săngeroși. Ne-am oprit în locul cel mai bun pentru scaldă, săntem patru și râul are tot ce ne trebuie:

apă limpede, adâncime până la furca pieptului, spre munte un mic repeziș de valuri, care se ciocnesc și mproașcă pâlcuri pe stropi, iar spre câmp, făgașul de apă liniștită. Ștrengării, alergături prin gârla rece, glume, strigăte și la urmă când ne pregăteam să ieşim,—glasul părintelui care venea să ne cheme la masă.

27 August 1905
ceasul două și trei sferturi după amiază

Locuitorii Sebeșului sunt oameni de cea mai mare ispravă. Gospodăriile strălucesc de curătenie și bună stare,—nicăiurea n'am văzut prispe mai bine îngrijite, curți mai frumos măturate, grădini mai pline de belșug, pometuri mai rodnice, zarzavaturi mai îmbietoare. Aș vrea să pot vorbi ceva și mai sus despre case, dar mă tem să nu lunghesc pomelnicul; pretutindeni lumină sănătoasă venită pe geamurile ferestrelor înalte și largi, odăi cuprinzătoare, liniștite și prietenoase, prisos cumpătat fără nici o pornire de risipă.—Bărbății fac negoț cu ceară de albine până la hotare depărtate. Oameni cutezători și cu toate acestea foarte chibzuți, dânsii uimesc prin măreția staturii prin deșteptăciunea și ne mai pomenita incredere în sine. Tra inic la neodihnă și drum îndelungat, ei nu ocolesc nici mesele unde cineva poate să petreacă în dragă voie gluj atunci ochii lor scapări mai vioi, glumele curg potop și gurile totdeauna măiestre la povesti, lucruri din prîbegia depărtată, înșiră minunății trăite aiurea și fac pe ascultători să deschidă urechi dornice și să țintească priviri mirate.

BENIAMIN SÄGEATÄ.

PRESIMȚIREA

*S'a strecurat nebănuita... Când a venit din nou? Pe unde?
O, fa-te că n'o vezi, mai bine, și nu mai întreba nimic:
Cuvântul ei te înfioară — amenință când îți răspunde!
Mai bine nici nu'ntoarce capul, stai nemîșcat și fa-te mic.*

*L lângă masa ta... Din mâna condeiu-ți lasă pe hârtie;
Privește rândurile scrise, le rupe făr' a le citi,
Ceasornicul sub ochi îți pune și, palida de ceace știe,
Acum în prag eu te aşteaptă, mai grabnic a te pregăti.*

*... Rămâne ușa larg deschisă, deschise geamuri și saltare;
De pașii straniei vedenii abia mai ții tu pașii tăi,
Alergi mereu, și 'n urma dânselui mereu s'alergi ai fi în stare,
Și simți că ți se sfarmă pieptul sub ale inimei batai...*

VICTOR VRÂNCEANU.

POVESTE

Cu blânde șoapte, pe cărări cotite
 El cântă veșnic mângâioasa daină.
 Mi-i drag părâul, el îmi poartă 'n taină
 'Comoara mea de vise netrăite.

Sub unde-adânci cu-argint împodobite
 Dorm clipe dragi din serile cu lună,
 Menite azi deapururi să apună
 Sub vâl de ape cu argint stropite.

Iubeam de mult o zână din poveste
BCU Cluj / Central University Library Cluj
 Cu chip frumos și veșnic zâmbitoare,
 Cu grai duios, gurița ca o floare,
 Si 'ntreaga ei făptură dulce veste.

Și dus cu gândul către lumi senine,
 Zâmbeam crezând c'aceasta-i fericirea;
 Dar azi s'a stins în sufletu-i iubirea
 Si dorul meu rămas'a doar cu mine.

A fost odată... 'ncepe acea poveste
 Ce vreau de-apururi să rămâie 'n undă;
 Iar cei ce pot în suflet să-mi pătrundă
 Vedea-vor dorul care mă muncește.

SORMION

POVESTEÀ RÂNDUNICII

(B A S M)

A fost odată ca nici odată, de mult pe vremea poveștilor, pe când se băteau urșii 'n coade ca 'n săbii, pe când mieii erau prieteni ca frații cu lupii, pe când purecele se potcovea cu nouăzeci și nouă oca de fier la un picior și tot sărea pân' la cer, atât îi era de ușor.

Pe atunci și, poate și mai nainte, a fost un moș văduv care avea o fată deșteaptă și harnică. Și a stat ce a stat văduv moșul dar dela o vreme i s'a urit singur și neîngrijit, că fata ar fi vrut să-l îngrijească dar ce putea face și ea? până când într'o zi moșul și-a găsit o muere și a adus-o acasă. Până atunci fusese pace și liniște în casa moșului, dar de-atunci liniștea și pacea și-au luat drumul și s'au aciolat la altă casă, n'au vrut să mai stea la casa moșului. Muerea îi tot zicea moșului să dea fata cuiva or s'o ducă din casă că, de nu, traiu cu binele n'o să aibă. Și așa moșul a luat fata și-a dus-o în pădure; s'a înfuriat de ea și a lăsat-o acolo, el ducându-se acasă pe altă parte. Fata luase de acasă doi-trei pumni de cenușe în sân și pe unde mergea, slobozea căte o țără cenușe așa căt apuca 'ntre degete. A așteptat cât a așteptat pe tatsău și, dacă a văzut că nu mai vine, i s'a făcut frică și a plecat pe urmele cenușei până a ajuns acasă.

Muerea tot supără mereu pe moș ca s'o ducă, s'o ducă dela casa ei că altfel nu mai măñâncă pâine și sare dup'un taler cu moșul.

Iar auși-său (bărbatul său) într'altă zi a luat fata și s'a dus cu ea într'altă parte în pădure. Când se gândeau cum să se 'nfurișeze de fată a venit un nor deasupră-i și i-a spus să ducă fata acasă că vine s'o ia Duminecă pe la prânz. Așa a și făcut moșul.

Duminică a și venit norul și a luat fata și pe când norul o ridică în sus, măsa i-a spus că a luat-o Sf. Gheorghe de nevastă și ca nevestele tinere dintăiu să nu vorbească cu Sfântul, adică cu bărbatu-său, nouă zile. Vorba «zile» n'a auzit-o bine și ea a înțeles nouă ani. Norul a dus-o la casele Sfântului Gheorghe și a lăsat-o în curte. Sfântul s'a bucurat când a văzut-o și a dat-o pe sama mamei sale ca să se apuce amândouă să facă gătirile de nuntă și și-a văzut de treburile lui sfinte.

Muma Sfântului a 'nceput să se îngrijească de ce trebuie întăiu la nuntă: de pâine. Făină avea, dar trebuia cernută. Ce să se facă cu sita veche și spartă? Trimite norul la moșul tatăl fetei să ceară o sită. Norul se duce și vine cu răspuns că n'are moșul sită, dar dacă i'o face mare trebuință, să trimășă fata la baba Roscorțoaia în coada

smârcurilor să ceară c'o să-i dea o sită bună, numai ea să ceară sită deasă de mătase. Aşa spusesese muerea moşului, că ea gândeau că tocma' acolo la marginea pământului baba Roscor̄oiaia o s'o mânânce pe fată, că baba mâncă pe oamenii ce ajungeau până acasă la ea. Mama sfântului i-a zis fiu-său să-şi triuneaţă nevasta după sită. El a trimes-o dându-i trei perechi de opinci de fier şi trei toiege de otel şi i-a spus să vie curând.

A plecat fata şi a mers mereu trei ani până a ajuns la Sfânta Vineri. Sfânta a găzduit-o şi dimineaţa a chemat puii ei, şerpi, balauri, broaşe, păsări, lupi, urşi, vulpi, şoareci şi toate sălbăticinile ce trăiau pe-acolo, aceia erau puii Sfintei, şi, după-ce le-a dat de mâncare, le-a întrebat dacă ştie careva din ei unde şade baba. Nici un puiu n'a răspuns, toţi înnălţau din umeri. Atunci Sfânta a dăruit fata cu o gresie şi i-a arătat drumul pe unde ar putea să se ducă până la Sfânta Sâmbătă, sora Sfintei Vineri, ca s'o 'ntrebe pe ea încotro şade baba Roscor̄oiaia.

A mers fata, a mers mereu, vreme de trei ani, prin păduri, prin câmpuri ferbinţi, prin nisipuri pustii, vara şi iarna, iarna şi vara şi după trei ani a ajuns la Sfânta Sâmbătă. Şi era Sfânta mai bătrână, mai bună şi mai miloasă decât soru-sa, Sfânta Vineri. Şi cum a văzut-o a şi 'ntrebat-o ce vânt a adus-o până acolo, unde de multă vreme nu mai călcase picior de om viu. Fata i-a spus că e trimeasă la baba Roscor̄oiaia să ceară sită deasă de mătase. Fiindcă Sfânta nu mai auzise de aşa nume, i-a zis să mâie la ea noaptea şi dimineaţă să 'ntrebe puii când i-o chema la de mâncare. Dimineaţa, după ce le-a dat de mâncare, Sfânta i-a întrebat. Nici until n'a răspuns, toţi înnălţau din umeri şi se mirau că nu mai auziseră de-aşa nume. După ce-a dat drumul puilor săi, care erau tot ca ai Sfintei Vinere, Sfânta Sâmbătă a dăruit pe fată cu o perie spuindu-i s'o ţie bine să n'o piarză că-i va prinde bine odată-odată şi i-a arătat drumul care ducea la Sfânta Duminecă, sora ei mai mare, care poate o fi ţiind s'o 'ndrepte la baba Roscor̄oiaia.

Si a mers fata pe drumul arătat până s'a isprăvit drumul, sătuneci a luat-o prin păduri şi prin pustietăţi şi a mers vara şi iarna, iarna şi vara mereu înainte trei ani până a ajuns la sfânta Duminecă. Şi când a văzut-o Sfânta viind de departe, nu-i venea a-şi crede ochilor că poate ajunge p'acolo om pământeian. Si a primit-o bine Sfânta, şi-a pus-o să şază pe scaun şi a întrebat-o încotro fi e drumul. Fata i-a spus povestea călătoriei ei, cum a rupt cele trei perechi de opinci de fier şi a tocit cele trei toiege de otel până să ajungă la Sfânta Duminecă. A rugat-o s'o îndrepte, dar Sfânta i-a spus că nu ştie unde

stă baba Roscorțoaia, dar să mâie noaptea acolo și dimineața o să întrebe puii. Și ce era să facă? A mas acolo mai ales că Sfânta deși era mai bătrână decât surorile ei sfânta Vineri și Sfânta Sâmbătă, dar era și mai bună și mai miloasă și a rugat-o cu glas și mai mieros decât ele. Dimineața, Sfânta a strigat puii chemându-i la demâncare, le-a dat de mâncare și i-a întrebat dacă știa unde stă baba. Toți tăceau și înmălțau din vineri, mirându-se de ușa de nume de care nu mai auziseră până atunci. Stând ei așa și întrebându-se din ochi unii pe alții vine șontac-șontac un șoarece șchiop și se roagă să-i dea și lui de mâncare rugându-se și de ertare c'a întârziat fiindcă-l prinsește într'o cursă baba Roscorțoaia și-l apucase de piciorul rupt ca să-l omoare și să-l mănânce, dar că el s'a smucit, a scăpat și d'abia a venit. Sfânta i-a dat și lui de mâncare apoi i-a poruncit să ducă pe fată până acolo la baba. A dăruit fetei o basma și a învățat-o ce să facă cu luerurile de dar dela Sfinte. După ce i-a mulțumit Sfintei, cum mulțumise și celorlalte, fata a plecat cu șoarecile și, după multe zile de drum, au ajuns la casa babei.

Curtea casei era închisă cu par și pârmaci împreteriți cu nuiele de mărăcini. În fiecare par era însipță căte o căpățână om, numai într'un par lângă poartă nu era niciuna și parul cerea mereu: cap! cap! cap! cap! Fetei i-a trecut ca un fier rece prin inimă și i s'a făcut părul măciucă, dar a intrat în casă, a dat «bună ziua» și i-a spus babei la ce-a venit. Baba a primit-o zâmbind și arătându-și niște dinți cunună lungi și ascuții ca de câine, a spus că îi dă, a poftit-o să șază și i-a dat o vioară ca să cânte cu ea până vine din pod unde se duce să caute o sită nouă.

Baba s'a suit în podul casei. Fata cânta cu vioara zdrăngănind-o că de unde să știe ea să cânte cum trebue? Cum zdrăngănea ea, ieșe șoarecile dintr'o gaură și-i zice fetei:

— Fată, dacă nu ţi s'a urit cu zilele, dă-mi mie vioara să cânt eu cu ea și tu ia sita din cuiul de după ușă și pleacă, fugi că baba n'are altă sită; ea s'a suit în pod să-și ascuță dinții ca să te mănânce.

Fata, când a auzit, a luat sita și a plecat fuga afară și când a trecut pe la poartă a zis parului:

— N'ai mai ajunge să mai mânânci cap, să nu mai ajungi Mâncă-te-ar focul, să te mânânce!

Și fugi îndărăt pe unde venise. Șoarecile sărea peste coardele viorii care răsună de par că cântă cineva cu ea. Baba își ascuțea încet-încet și bine dinții că auzia vioara răsunând. Când a isprăvit și s'a dat jos din pod, fata nicăiri, șoarecile țâști în gaură. Caută fata pe sub pat, pe după sobă, fata nu e. Atunci

baba a închis ușa cu clanța și cu drugul de lemn și s'a luat ca vântul după fată. Si mergea baba de zdupănea pământul și mai-mai s'o ajungă. Si când era s'o ajungă fată, s'a uitat înndărăt și a aruncat gresia departe în urmă-i. Odată s'a făcut un munte înalt până la cer, cu colți ascuți și goi de cremene și de gresie. Si muntele era și lat și înalt cu pereți drepti. Si fata fugia înainte, iar baba agățându-se de pietri cu unghiile, mai târându-se, mai rozându-le cu dinții ei ascuți și abia ajunsese în vârful muntelui când uitându-se după fată, asta ajunsese aşa departe că abia se mai zărea. Si mai necăjită și mai întărătită, baba s'a luat și mai repede după fată că după un ceas erea gata-gata s'o ajungă. Fata a aruncat în urmă-i peria din care s'a făcut o pădure mare și deasă, și deasă și plină de mărăcini de n'ar fi putut răbi om pământean prin ea. Dar baba vrea să treacă și mai încurcându-se printre crăcile dese ca impletite, și mai înțepându-se în mărăcini și mai rozând copacii ce-i țineau calea, după un ceas și mai bine de caznă a trecut și pădurea și ca gândul s'a luat după fată care ajunsese departe. Când era aproape s'o sosească fata a aruncat basmaua care s'a făcut o balta mare, lată și adâncă. Baba a sărit în apă și cu unghiile și cu dinții, crezând c'o face vr'o ispravă, voia să rupă și să sfășie balta dar apa a tras-o la fund și aşa baba s'a înnechat. După ce s'a mai odihnit o țarică fata a luat-o iar la drum și-a mers, și-a mers până când a ajuns acasă la Sfântul Gheorghe, i-a dat sita deasă de mătase dela baba Roscorțoaia zicându-i:

— A fost cam departe, dar cu ajutorul lui Dumnezeu și al Sfintelor Vineri, Sâmbătă și Duminecă ți-am împlinit porunca!

Sfântul tocmai tăiașe un miel și era plin de sânge pe mâni. Când nevastă-sa i-a dat sita deasă de mătase, el a luat-o de gușă și vrea să-i mulțumească, dar ea de frică s'a prefăcut într'o pasare neagră cu gușa roșie și a sburat. El a apucat-o de câteva pene din coadă și ea s'a zmucit rupându-i-se penele din mijlocul cozii și a scăpat sburând rândunică. De-aia rândunica are coada ca o furculiță cu doi dinți și are gușa roșie fiindcă a fost mânjată de sânge când era și ea odată fată gata să facă nuntă cu Sfântul Gheorghe.

Iar eu încălecai pe-o șea și vă spusei d-voastră aşa.

C. DANIILESCU.

(Auzită dela Constantin St. Tudora, din Seuندu).

NAUFRAGIATII¹⁾

Câți marinari, câți oameni, câte corăbii-uitate
 Care-au plecat din țară spre țărmuri depărtate
 Au dispărut cu rândul după albastra zare...
 Câți s'au perdit de-apururi, cine-ar putea să spună,
 În marea fără margini, pe-o noapte fără lună
 Prin valuri spumegânde, în veci fără cruce !

Câți șefi cu-ai lor tovarăși perit-au împreună...
 A vieții foi le smulse năprasnică furtună
 Svârlindu-le c'un suflu pe 'ntinderile mării...
 Cine-ar putea 'n adâncuri sfârșitul să-și prevadă !
 Oricare val în mersu-i se 'ncarcă cu o pradă
 Dând luntrea și vâslașii în brațele perzării.

Sărmani, lipsiți de viață, ce soartă vi-i păstrată ?
 Vă prăvăliți cu gândul prin apa 'ntunecată
 Lovindu-vă cu fruntea de stânci necunoscute...
 Și câți părini ce sprijin pe voi v'aveau în lume
 Murit-au cu privirea pe-oglinda mării 'n spume
 Sperând c'or să le vie odraslele perdute.

Te'ntrebi ades ce doruri sau ce bogată țară
 Chematu-i-a spre-adâncuri în cari se 'nfundără...
 Dar apoi și-amintirea din cugete dispare;
 Al vostru nume piere cu corpul 'n noaptea sumbră
 Și timpul ce 'nvâlește în umbre orice umbră
 Peste oceane-așterne o vecinică uitare.

Târziu și umbra voastră încet, încet apune...
 Sonorul glas al apei povestea iar își spune,
 Iat când furtuna plângе în noaptea ce se lasă
 Doar văduvele voastre cu frunțile plecate
 Vorbesc de voi în pacea odăii 'ntunecate
 Spunându-și tot amarul ce inima le-apasă ;

¹⁾ Imitație liberă după Victor Hugo.

Dar când mormântul rece și lor le-o închide pleoapa
 Uitați sunteți cu totul, uitată vă e groapa.
 În cimitirul sombru unde-i tăcere-sfântă,
 N'aveți la cap o cruce, o salcie plecată,
 O melodie slabă, naivă, întristată
 Pe care cersitorul la colț de punte-o cântă.

Ah, unde-s marinarii perduți ca prin minune?...
 O, valuri, câte basme grozave știți a spune!
 Și mamele v'ascultă și tremur! că-s șîrghere...
 Doiniți povești măestre când 'naintați spre maluri
 De aceea când e seară albastre, nalte valuri,
 În glasurile voastre e geamăt de durere.

I. M. RĂSCU.

NU PLÂNGE...

Nu plâng...
 Ce-ți pasă d'un biet călător,
 Ce-și poartă, povara durerei...
 Vor trece,
 Și anii, ca clipele 'n zbor,
 Departe... În câmpul uităriei...

Truditul,
 Ce-ți cântă, din clipe de dor,
 Stroește cu lacrămi cărarea...
 Ce-ți pasă,
 Truditul, i-un biet visător,
 Ce-și poartă cu el întristarea...

Drumețul...
 Ce-i trist, ca și floarea de toamnă,
 Iți poartă icoana ta sfântă...
 Nu plâng...
 Veni-vor în urma lui mulți,
 Mai dragi, ca poetul ce-ți cântă...

Nu plâng...
 O frunză, zburată de vânt,
 Noianul de vise deșarte...
 Iubito,
 Tu cântă, din jalnicul cânt,
 Tu cântă, din clipele moarte...

Și apoi,
 Trezită din cântul tău drag,
 Ti-alintă poetul în șoapte...
 Nu plâng...
 Că 'n lume, e veșnic pribeag,
 Nu plâng, iubito, nu plâng...

G. VLĂDESCU-Albești.

REVISTA GENERALA

REVISTA CARTILOR.

Domnul N. N. Beldiceanu, colaborator al Revistei noastre, înfățișează publicului o fină traducere a vesticului roman psihologic de Maupassant: «Pierre et Jean», tipărită în «Biblioteca românească».

*

In editura librăriei Leon Alcalay s'a publicat mai acum câteva zile pătrunzătoarea și eloventă scriere a lui Turghenieff: «In fața Ghilotinei», tradusă în limba românească de către dl. dr. Gh. Duscan care a dovedit iarăși îndemnare de mânuitor al condeiului și o bună cunoaștere a literaturii rusești.

*

Un episod mișcător din viața marelui poet Giacomo Leopardi a fost încă de multă vreme poetizat de nuvelistul german Paul Heyse, sub titlul de *Nerina*, o bucată clasică prin armonioasa bogătie a cuprinsului și mai ales prin forma ei pitorească. Cu nespusă pătrundere a lumii și sufletelor meridionale, dar cu o și mai surprinzătoare intuiție a personalității eroului său, neîntrecutul prozator descrie dragostea lui Leopardi pentru o fată sărmănească, care l'a iubit adânc pentru bunătatea și geniul său. După această nuvelă, harnicul profesor și literat, d. M. Strajan dă o foarte binevenită prelucrare pe limba noastră, cu tălmăcirea în versuri a patru din bucătile erotice ale poetului îndrăgostit

*

Pentru neamul nostru dela sate, și chiar pentru mulțimea de copilași ce au făcut numai de puțină vreme cunoștință cu învățătura cărții, tipărește d. S. Teodorescu-Kirileanu o broșură de *Povești poporale* menite prin alegerea lor să trezească în sufletele nestricate credință și erlavie în Dumnezeu, dragoste pentru părinți și plecăciune înaintea bătrânilor, îndemnuri la muncă și cruce, dispreț pentru deprinderile urite ale bețivilor și mai presus de toate acel cumpăt plin de înțelepciune, acea filozofie de viață, cu care poporul românesc se poate mândri înaintea celorlalte neamuri. Domnul Kirileanu făgăduiește să ducă mai departe publicația sa, și cere în scopul acesta sprijinul cunoșătorilor de basme, spre a putea îmbogăți broșurile, pe care este hotărît să le tipărească pentru alcătuirea unei întregi colecții.

REVISTA REVISTELOR

În *Revista Teologică* dela Sibiu, (numărul 4 din Aprilie 1909) dr. N. Bălan dovedește că numai *lăcomia cătorva preoți ticăloși de pe vremuri* a îndemnat pe dușmanii credinței să și 'nchipue religia ca o născocire a păstorimei de suflete. Omul bisericei, alesul Domnului, va trebui să-și înalțe inima deasupra

dorințelor lumești. Adevărata lui putere șade în lepădarea de sine și mai cu seamă în propovedania cu fapte a poruncilor dumnezeiești.

*

Pe lună Maiu, revista gălățeană *Dunărea de Jos*, îmbie cetitorilor săi un sumar bogat și bine alcătuit. D. Tr. Alexandrescu tipărește o nuvelă «Drepitate», cu subiectul cules din actualitatea vremilor noastre. Se urmează cu studiul istoric al d-lui Munteanu: *Galați pe vremea lui Mihail Sturdza*. Alături de acestea, un sir de Sonete sub iscălitura G. Cinariu și o traducere aproape izbutită a lui «Cid» de d. G. Orleanu.

*

Viața Românească. (Numărul 4 din Aprilie 1909). — Însemnăm din revista ieșană, ca mai vrednice de luare aminte, pe lângă nuvele de domnii Sadoveanu, C. Sandu-Aldea și Agârbiceanu, bucăți în versuri, iscălite D. Nanu, Octavian Goga, Haralamb Lecca, A. Mirea, D. Anghel, precum și Cronica de aproape zece pagini a d-lui Em. Triandafil asupra mijloacelor de a pluti în atmosferă cu mașini zburătoare mai grele decât aerul. D. I. G. Duca tipărește un articol de informație cu privire la stările politice din Turcia, după neizbutita încercare a lui Abdul-Hamid, fostul padisah, de a zădărni pe căi viabile izbândea regimului constituțional.

*

Junimea Literară (pe luna Maiu 1909) tipărește sub iscălitura d-lui Lică Mărcine, două pagini comemorative în cinstea poetului Dimitrie Petrino, mort la 29 Aprilie 1878. Autorul zugrăvește cu înduioșare viața de romantică pri-begie a cântărețului bucovinean; legământu său nenorocos cu fiica unui baron austriac, pe care a și luat-o în căsătorie, ca s'o piardă curând după aceea; descrie neastămpăratele colindări prin apusul Europei, unde poetul căutase alinarea și pacea sufletului; apoi sfărșește cu amintirea îngropăciunei sărace, care s'a făcut bietului rătăcitor, în cimitirul Serban Vodă, la București, acum treizeci de ani.

*

Revista Economică și Culturală, de sub conducerea domnului C. Nădejde, institutor în comuna Letea Nouă, județul Bacău, publică în al său număr pe luna Mai 1909, frumoasa cuvântare ținută la Conferințele generale de către d. C. Alexandrescu, inspector școlar. Este unul din cele mai înimoase discursuri ce s'au putut auzi cu prilejul acestor adunări ale învățătorimei de școli începătoare. Accentele calde, lipsa de pretenție, cunoașterea limpede a nevoilor de care pătimește până în clipa de față școala împreună cu oamenii săi,—dau cuvintelor d-lui C. Alexandrescu o deosebită însemnatate. Și sfaturile bune, pline de simț părintesc: «Munciți cu râvnă, fiți serioși cu copiii, făra să fi răi...» apoi ceva mai departe: «E bine ca noi să trăim fratește. Cel mai tare să ajute pe cel mai slab»,—aruncă o lumină de simpatie asupra celui care le-a împărtășit semenilor săi.

CASTELUL

*Stă părăsit, învăluit în ceață,
Castelul strălucil de-odinioară,
E peste tot puștiu de te 'nsioară!
E totul trist și totul fără de viață.*

*Prin săli întunecoase și tăcute
Vuește vântul ernii aspru, rece,
Vijelios dini sală 'n sală trece,
Trezind în urma lui bolțile mute.*

*Ce-a mai rămas din faima de-altădată
A unui nobil aspru și puternic
Care 'ngrozise 'n juru-i lumea toată!*

*Acum smerit, cu mâinile cucernic
Pe piept împreunate, s'odihnește
În somn de veci... Doar vântul îl jelește!*

I. DINU.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

R A S P U N S U R I

D-lui D. Car. — Traducerea dv. din Maupassant se va tipări.

D-lui I. A. Thom. București. — Aproape la fiecare vers câte-o nepotrivire de formă sau de cuprins. Totul e stângaciu, nimica nou în cele trei pagini de sfârșare seacă.

D-lui Alexandru Hog. — De rândul acesta e neasemănăt mai bine ; subiectul a fost zădănicit încă, din pricina desnodământului.

D-lui P. G. C. — Ni se limpezește în fine chipul cum lucrați Domnia Voastră. N'aveți destulă răbdare ; cu pripă omului dornic de-a sfârși mai cûrând, ghemuiți faptele și strângeți «romanul» în chingile de fier ale unui stil din cale afară sobru. Deprindeți-vă cu o povestire mai largă ; pe calea cum-pătării sărăcăcioase nu se poate ajunge departe.

D-lui I. Al. Saint-G. — Singurul mijloc de-a pătrunde e numai talentul. «Cântarea» se ridică în adevăr de-asupra bucășilor mai vechi, pe care ni le ați trimes. Dar strofa dela mijloc nu poate rămâne aşa cum este. Îndreptați-o și noi până atunci vom aștepta.

D-lui V. Port. — Înlocuiți prin altceva titlul prea căutat și nu destul de potrivit al meditației, căci «O! altitudo!» sună cam neînțeles, dacă nu chiar straniu. Tot astfel: «nemărginitul popor de gânduri» și «noaptea sublimă». În colo bucata nu păcătuește...